

Academia Română – în avangarda cercetării științifice în spațiul românesc*

Ion Tighineanu

Membru de onoare al Academiei Române

Stimate domnule președinte al Academiei Române academician Ioan Aurel Pop,
Stimați membri ai Academiei Române,
Onorată asistență,

În numele Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei și al întregii comunități științifice din Republica Moldova felicit cordial membrii Academiei Române în această frumoasă zi, când cu 158 de ani în urmă a luat naștere Academia Română, ca simbol al modernității și al alinierii europene a României, or, după cum avea să afirme istoricul academician Dan Berindei „un Parlament cultural al tuturor românilor”. Astăzi, Academia Română a devenit pe bună dreptate forul științific principal al României, principalul promotor al valorilor autentice și al culturii naționale, fiind, după cum este scris pe portalul instituției, un „simbol al spiritualității, forum al consacrării, spațiu al cercetării fundamentale”.

Noi, cercetătorii științifici din stânga Prutului, suntem mândri că la fondarea Academiei Române au pus umărul și basarabenii notorii: Costache Stamate, Ioan Străjescu și Alexandru Hâșdeu. Ulterior unii reprezentanți ai Basarabiei au fost aleși în calitate de membri de onoare ai Academiei Române, printre ei regăsindu-se și Ștefan Gonata, cercetător cunoscut prin reușita aclimatizării în Basarabia a viței-de-vie franceze.

Ne bucură faptul că actualmente tradiția de a alege membri de onoare continuă, în condițiile noilor realități ale spațiului românesc de la interfața a două secole și milenii. Astăzi, Academia Română și Academia de Științe a Republicii Moldova promovează o intensă colaborare, scopul că-

reia este apropierea celor două maluri ale Prutului prin crearea unui spațiu științific și cultural comun, apropiind cele două înalte instituții academice și prin alegerea reciprocă a membrilor de onoare. Voi menționa doar câțiva membri ai Academiei noastre, care relativ recent au fost aleși în această calitate: Gheorghe Păun, Ioan Dumitrache, Dumitru Murariu, Ion Hadârcă, Gheorghe Cojocaru.

Ne inspiră faptul că Academia Română continuă să fie în avangarda cercetării științifice în spațiul românesc, ocupând o poziție respectabilă în Europa și în lume. Cel mai recent clasament SCImago pentru sectorul cercetare-dezvoltare situează Academia Română pe locul întâi în România din cele 46 de unități de cercetare reținute de acest sistem de evaluare internațional. În context vom menționa, că în clasamentul internațional SCImago se regăsește și Academia de Științe a Moldovei, fapt datorat în mare măsură fortificării colaborării cu importante asociații internaționale și Academii europene și naționale, și în primul rând cu Academia Română. În particular, Academia de Științe a Moldovei a avut o contribuție remarcabilă la evenimentele din cadrul Anului Internațional al Științelor Fundamentale pentru Dezvoltare Durabilă, iar actualmente este membru al Coaliției globale de promovare a Deceniului Internațional al Științelor pentru Dezvoltare Durabilă proclamat la 25 august 2023 de către Adunarea generală a Națiunilor Unite.

Planul de Acțiuni comune aprobat de Biroul Prezidiului Academiei Române și Prezidiul Academiei de Științe a Moldovei la 4 aprilie 2023 și actualizat la 2 aprilie curent oglindește la justa valoare apropierea fără precedent a celor două

* Alocuțiune rostită la sesiunea aniversară „Ziua Academiei Române – 158 de ani” (4 aprilie 2024, Aula Academiei Române)

Academii. În conformitate cu acest Plan de acțiuni devine o frumoasă tradiție sărbătorirea împreună a Zilei Culturii Naționale la 15 ianuarie și a Zilei Limbii Române la 31 august, precum și cinstirea memoriei personalităților notorii din spațiul românesc. În septembrie 2024 vom marca împreună 150 de ani de la nașterea celebrului astronom român Nicolae Donici, originar din Dubăsarii Vechi, actualmente Republica Moldova, membru fondator al Uniunii Astronomice Internaționale. Ne așteaptă un an bogat, cu noi activități și lansarea concursului Premiilor celor două academii, o premieră absolută în funcționarea Academiei Române și a Academiei de Științe a Moldovei. O certă deschidere și impulsioneare a apropierei noastre se anunță prin relansarea activității editoriale a Editurii Academiei Române, ce va spori diseminarea rezultatelor științifice în tot spațiul românesc.

În aceste timpuri marcate de dezinformare și provocări majore în regiune și în lume crește rolul celor două Academii în promovarea identității noastre, cultivarea limbii române, studierea istoriei, păstrarea și valorificarea tradițiilor, a patrimoniului cultural, crearea unui spațiu comun românesc al științei și culturii. Membrii Academiei se implică plenar și în procesul de pregătire a cadrelor tinere prin cursuri de lecții, prelegeri publice, contribuții la Școli de vară etc. Devine o fru-

moasă tradiție participarea elevilor din Republica Moldova la Școli de vară organizate de Academia Română și viceversa.

Ne bucură faptul că opinia publică apreciază și respectă activitatea instituțiilor academice, conform sondajelor sociologice, acordând Academiei Române și Academiei de Științe a Moldovei un grad înalt de încredere. Vom lucra în continuare pentru afirmarea spațiului românesc comun al științei și culturii în lumea modernă. Anume cu acest scop organizăm de Ziua Europei, pe 8 mai 2024, Conferința comună cu genericul „Consolidarea spațiului științific românesc în context european”.

În numele Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei și al întregii comunități științifice din Republica Moldova, exprim sincere mulțumiri Academiei Române pentru suportul și susținerea acordată cercetătorilor din stânga Prutului pe parcursul asocierii la Programele Comunitare Cadru și integrării în spațiul european de cercetare. Aduc încă o dată cordiale felicitări conducerii și tuturor membrilor Academiei Române cu prilejul celei de-a 158-a aniversări de la fondare. Vă dorim realizări frumoase în continuare, proiecte cu impact major pentru societate, succes în pregătirea cadrelor tinere și în promovarea științei și culturii, pace și sănătate. La mulți ani, Academia Română!